

PRRSv CONTROLEEREN VERGT EEN TOTAALANPAK

Het merendeel van de Vlaamse varkenshouderijen heeft te kampen met het Porcien Reproductief en Respiratoir Syndroom virus, kortweg PRRSv. Eliminatie van dit virus is moeilijk. Het onder controle houden ervan door een goede bioveiligheid en vaccinatie is een betere strategie. Wij polsten bij Peggy De Backer van Boehringer Ingelheim naar de adviezen hieromtrent. – Anne Vandenbosch

Het PRRS-virus is wereldwijd verspreid. Het is in zowat alle varkensproducerende landen aanwezig. De genetische code van het PRRSv wijzigt zeer snel waardoor er in het veld veel verschillende virusstammen met een verschillende virulentie circuleren.

Grote impact

Het virus is gastheerspecifiek. Alleen varkens kunnen erdoor geïnfecteerd worden. De virusoverdracht gebeurt vooral via lichaamsvochten zoals speeksel, neusvocht, sperma, bloed, urine, mest en melk. Geïnfecteerde zeugen kunnen het virus ook via de placenta

doorgeven aan hun ongeboren biggen. De overdracht tussen dieren op een bedrijf gebeurt dus vooral door direct contact met besmette dieren, maar ook door injectienaalden, gereedschap, huisdieren, ongedierte of mest. Ook mensen kunnen het virus overdragen. Tussen bedrijven verloopt de overdracht voornamelijk via de aankoop van met PRRSv-besmette dieren (gelten) of sperma, via bezoekers, ongedierte, vrachtwagens, insecten en via de lucht.

Het ziektebeeld bij zeugen is anders dan bij biggen en vleesvarkens. Fokvarkens hebben vooral vruchtbaarheidsproblemen. Bij PRRSv-infectie tijdens het laatste derde van de dracht verwerpen

besmette dieren veelal hun vrucht. Daarnaast zien we meer vroeggeboorten en een verhoogd aantal doodgeborenen en zwakke biggen. Ook het percentage terugkomers neemt toe in een besmette stapel. Soms treedt zelfs zeugensterfte op. Naast de negatieve impact op de productiecijfers is er tevens een verhoogd vervangingspercentage van de zeugen. Een uitbraak zindert gemakkelijk 4 tot 6 maanden na in je stapel. Bij biggen en vleesvarkens uit PRRSv zich vooral door problemen met de luchtwegen (hoest, niezen, koorts, longjacht, longontsteking). Verder zien we ook conjunctivitis en oedeem van het ooglid. Deze symptomen hebben een negatieve

impact op heel wat productieparameters. Ze veroorzaken een verhoogde sterfte, een verminderde groei, verhoogde voederconversie en de tomen zijn minder uniform. Geïnfecteerde dieren vertonen bovendien een verhoogde gevoeligheid voor secundaire infecties zoals APP, streptokokken ... wat leidt tot verhoogde medicatiekosten. Ook de respons op antibiotica vermindert.

De impact van het PRRSv op de technische resultaten is verschillend van bedrijf tot bedrijf en wordt onder meer bepaald door de infectiestatus van de dieren. Zo zal de schade die het PRRSv in de zeugenstapel veroorzaakt duidelijk lager zijn wanneer men erin slaagt een stabiele situatie te creëren, waarbij PRRSv gecontroleerd aanwezig is in de zeugenstapel zonder dat er acute PRRS-uitbraken voorkomen. Hetzelfde geldt voor de vleesvarkenshouderij. Daar worden de beste technische resultaten bekomen wanneer men erin slaagt de vleesvarkens PRRS-negatief af te leveren, intermediaire resultaten worden behaald wanneer de biggen bij het spenen PRRS-negatief zijn en in de loop van de afmest PRRS-positief worden, de slechtste resultaten worden behaald wanneer de biggen al bij het spenen PRRS-positief zijn.

PRRS ruim aanwezig op Belgische bedrijven

Peggy De Backer: "Wij ervaren dat de meeste varkenshouders de impact van PRRSv op de vruchtbaarheidsproblemen wel kennen, maar dat men de luchtwegenproblemen bij de varkens onderschat. PRRS komt namelijk vaak tezamen voor met andere luchtwegenkiemen. We noemen deze multifactoriële aandoening het Porcien Respiratoir Disease Complex (PRDC). Wanneer er hoestproblemen optreden bij biggen en vleesvarkens wordt in eerste instantie meestal gedacht aan infecties met *Mycoplasma hyopneumoniae*. Uit een onderzoek dat collega Eva De Jonghe in 2012 uitvoerde, blijkt echter dat niet de mycoplasma-infecties, maar wel infecties met het PRRSv en het Porcien Circovirus type 2 (PCV2) in de meeste gevallen aan de basis van de problemen liggen. Het onderzoek werd uitgevoerd op 61 Belgische varkensbedrijven met luchtwegenproblemen. Op 57 bedrijven (93%) werden de biggen gevaccineerd tegen mycoplasma, op 24 bedrijven (39%) werden de biggen gevaccineerd tegen PCV2 en geen enkel bedrijf vacci-

neerde de biggen tegen PRRS. Er werden bloedstalen verzameld van dieren van 10, 14 en 18 weken leeftijd. De resultaten van deze bloedanalyses werden gekoppeld aan de klinische symptomen zichtbaar in de stal, om zo een oorzakelijk verband aan te tonen tussen een ziekteverwekker en de optredende luchtwegenproblemen. De resultaten toonden aan dat op 84% van de bedrijven die niet vaccineren tegen PCV2 een circovirusinfectie aanwezig was. Slechts op 18% van de bedrijven werd er geen PRRS-infectie opgemerkt. Op 11% van de bedrijven was PRRS noch circovirus betrokken in de problematiek en konden de luchtwegenproblemen toegeschreven worden aan andere oorzaken, zoals de bacteriële aandoening APP, het klimaat en/of het management. Als je het PRRSv op je bedrijf kan weg-nemen zullen de luchtwegenproblemen duidelijk milderder. 36% van de deelnemende bedrijven besliste na dit onderzoek trouwens om de biggen te vaccineren tegen PCV2, 20% van hen startte met PRRS-vaccinatie bij de biggen. Uit de resultaten van onze enquête tijdens Agriflanders 2013 bij 292 gesloten varkensbedrijven die biggen vaccineren bleek trouwens ook dat de PRRS-vaccinatiegraad bij de biggen erg laag was. Er was (is) dus nog wel wat werk aan de

De combinatie van bioveiligheidsmaatregelen met PRRS-vaccinatie van zeugen, gelten en biggen is aan te raden.

winkel om PRRS onder controle te krijgen bij de biggen en vleesvarkens, maar we zien langzaam een kentering. Steeds meer bedrijven starten een ruimer vaccinatieplan en zien er ook de positieve gevolgen van. Tijdens de voorbije editie van Agriflanders polsten we trouwens naar de tevredenheid van de gebruikers van PRRS-vaccins bij de biggen. Die scores waren verrassend hoog."

Totaalaanpak noodzakelijk

De controle van PRRS op bedrijfsniveau is complex, maar wel haalbaar. "Eliminatie van PRRS is realiseerbaar, maar dat is hier in België meestal maar een tijdelijke situatie. Langdurige controle van het

virus lukt wél, maar het vergt een totaal-aanpak", benadrukt Peggy. "In de eerste plaats moet je de interne en externe bioveiligheidsmaatregelen strikt naleven. Daarnaast moet je een correct vaccinatiebeleid hanteren waarbij alle varkens op het bedrijf een zelfde immuunstatus hebben door vaccinatie. Heel wat producenten realiseren zich trouwens niet eens dat de boosdoener op hun bedrijf een virus is. Die kan je dus niet aanpakken met antibiotica, je hebt een geschikt vaccin nodig."

Onder externe bioveiligheidsmaatregelen verstaat men alle maatregelen die de insleep van het PRRSv en andere kiemen van buiten het bedrijf naar het eigen bedrijf verhinderen. Specifiek voor het PRRSv vormen de aankoop van sperma en dieren (gelten) het grootste risico op

Peggy De Backer van Boehringer Ingelheim wijst ons op het belang van een correcte vaccinatie-strategie.

virusinsleep. Daarom is het belangrijk om een quarantaineperiode van minstens 8 en bij voorkeur 12 weken te respecteren voor gelten en om gecertificeerd PRRS-vrij sperma aan te kopen. Andere maatregelen zijn ongedierte- en insectenbestrijding, een strikt toegangsprotocol voor bezoekers en voor vrachtwagens en chauffeurs, geen toegang tot de stallen en een aparte laadzone voor de slachtvarkens en/of reforme zeugen. Interne bioveiligheidsmaatregelen zijn alle maatregelen die de infectiedruk en de verspreiding van het PRRS-virus en andere kiemen binnen het bedrijf beperken. We sommen enkele maatregelen op: verleg biggen enkel tijdens de eerste

48 uur na de geboorte; verleg enkel biggen van goede kwaliteit en minimaliseer het aantal verlegde biggen; beperk ziekteverspreiding bij het behandelen van biggen; gebruik nieuwe injectienaalden per nest; euthanaseer zieke biggen; speen alle biggen van een geboortegroep op hetzelfde moment; pas strikte *all-in-all-out*-principes toe; laat geen contact toe tussen dieren van verschillende leeftijdsgroepen en ook niet tussen gespeende biggen en vleesvarkens enerzijds en zeugen anderzijds; introduceer gelten (zowel aangekochte als zelf gekweekte) in de zeugenstapel pas na een quarantaine van 12 weken; vaccineer de gelten tweemaal met een levend verzwakt PRRS-vaccin bij het begin van de quarantaineperiode.

De PRRS-vaccinatiestatus van de dieren die op het bedrijf aanwezig zijn, heeft een belangrijke invloed op de overdracht van het PRRSv binnen het bedrijf. Gevaccineerde dieren kunnen wel nog geïnfecteerd worden met het PRRSv en kunnen nog virus uitscheiden, maar de hoeveelheid virus die uitgescheiden wordt, is lager dan bij niet gevaccineerde dieren, waardoor de infectiedruk en de schadelijke gevolgen van de infectie beperkt worden. Op een gesloten bedrijf dat besmet is met het PRRSv zijn er 3 situaties het meest voorkomend: PRRS-besmet bedrijf zonder PRRS-vaccinatie, PRRS-besmet bedrijf met PRRS-vaccinatie van zeugen en gelten (figuur 1) en PRRS-besmet bedrijf met PRRS-vaccinatie van alle varkens op het bedrijf (zeugen, gelten en biggen).

Zeugen, gelten én biggen vaccineren

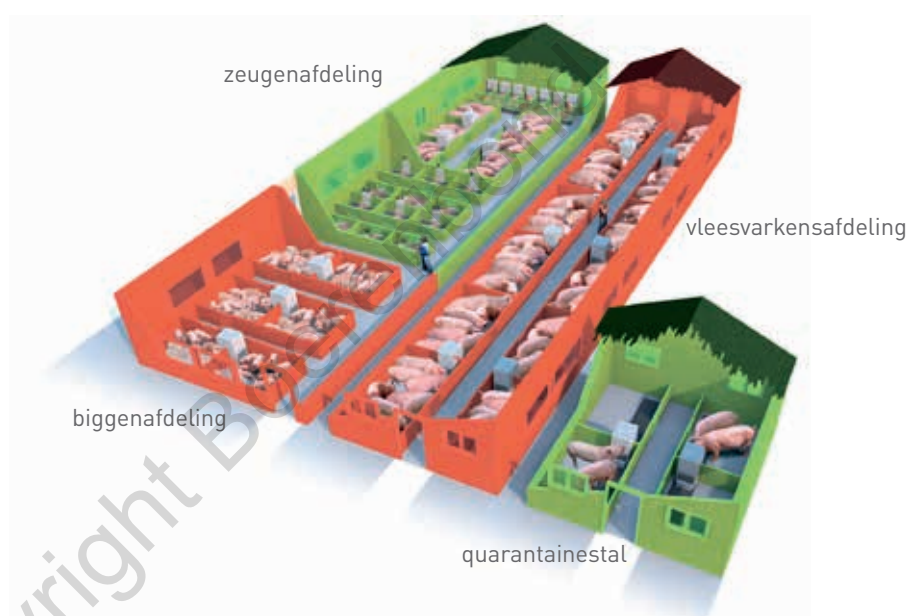
Wanneer je op een besmet bedrijf niet vaccineert, zal het virus in alle afdelingen blijven circuleren. Dit heeft weliswaar een ongunstige impact op de bedrijfsresultaten. Wanneer je op een besmet bedrijf enkel de zeugen en gelten vaccineert, kom je in een onstabiele situatie terecht (figuur 1, groen is gevaccineerd, rood is niet gevaccineerd). In de dracht- en dekstal is nog steeds PRRS-infectie en viruscirculatie mogelijk, maar door de vaccinatie zullen de dieren minder virus uitscheiden. De PRRS-infectie verloopt er gecontroleerd. Gelten kunnen (nieuwe stammen van) het PRRSv in het bedrijf binnen brengen. Door vaccinatie (in de quarantaineststal) zullen gelten besmet met het PRRSv minder en gedurende een kortere periode virus uitscheiden. Ander-

zijds kunnen ze bij introductie in de zeugenstapel zelf geïnfecteerd worden met het PRRSv dat in de zeugenstapel circuleert. Door de vaccinatie kent de infectie een milder verloop met minder kliniek.

Een correct vaccinatiebeleid bij de zeugen en gelten en een strikt intern en extern bioveiligheidsbeleid op het hele bedrijf kan ervoor zorgen dat vruchtbaarheidsproblemen door PRRS geminimaliseerd worden en dat er geen viremische biggen geboren worden. Doordat in de kraam-

ondanks zeugen- en geltenvaccinatie het risico op een actieve PRRS-circulatie binnen de zeugenstapel met vruchtbaarheidsproblemen en viremische biggen tot gevolg.

“Daarom adviseren wij om steeds zeugen en gelten zowel als de biggen te vaccineren in combinatie met strikte externe en interne bioveiligheidsmaatregelen natuurlijk”, legt Peggy uit. “Zeugen en gelten ent je best allemaal tegelijkertijd, viermaal per jaar. De biggenvaccinatie doe je rond speenleeftijd. PRRSv zal nog

Figuur 1 PRRS-besmet bedrijf met PRRS-vaccinatie van de zeugen en gelten (groen is gevaccineerd, rood is niet gevaccineerd) - Bron: Boehringer Ingelheim

afdeling minder of zelfs geen viremische biggen geboren worden, zal de verspreiding van het PRRS-virus tussen biggen in het kraamhok sterk verminderen en worden meer gezonde, niet geïnfecteerde biggen gespeend. Op sommige bedrijven slaagt men er zo in om de batterijbiggen PRRS-negatief af te leveren. Toch bestaat het risico dat de biggen en vleesvarkens geïnfecteerd worden met het PRRSv. Omdat deze varkens niet gevaccineerd zijn, zal na infectie een massale virusuitscheiding (met daaraan gekoppelde kliniek) plaatsvinden. De actieve PRRS-viruscirculatie en -uitscheiding op de biggenbatterij en/of in de vleesvarkensstal vormt niet alleen een risico voor de biggen zelf, maar ook voor de zeugen en gelten die meestal in de nabijheid van de biggen gehuisvest worden. Wanneer de infectiedruk te hoog wordt, bestaat

wel op het bedrijf circuleren, maar door de vaccinatie verloopt de PRRS-infectie gecontroleerd en met minimale vruchtbaarheidsproblemen en luchtwegeninfecties. De gevaccineerde biggen vormen een veel kleiner risico om de zeugen te besmetten dankzij de verminderde PRRS-druk. PRRS-controle zorgt er bovendien voor dat de kliniek ten gevolge van andere luchtwegeninfecties een minder verloop kent.”

Vijfstappenplan

Boehringer Ingelheim werkte recent een vijfstappenprogramma uit voor de controle van PRRSv.

Stap 1 In de eerste plaats moet je goede doelstellingen formuleren vooraleer je een controleprogramma start. ‘Wat wil je bereiken?’ is de basisvraag. Dit kan bijvoorbeeld een stabiele zeugenstapel zijn.

Stap 2 Vervolgens bepaal je de huidige PRRS-bedrijfsstatus. Hiervoor moeten bloedanalyses uitgevoerd worden bij verschillende diergroepen. Dit kan via 2 methodes, antistofbepaling en PCR-analyse. Antistofbepaling of serologie is een indirecte methode om voorafgaand contact van het dier met het PRRS virus aan te tonen. Bij een PCR-analyse wordt gescreend naar de aanwezigheid van het PRRSv zelf.

Onder een stabiele zeugenstapel verstaat men een zeugenstapel waarbij de mate van contact met het PRRSv (veldvirus en/of vaccivirus) vergelijkbaar is voor alle zeugen en gelten en waarin er geen actieve PRRSv-circulatie aanwezig is. PRRS-antistofbepaling op bloedstalen van zeugen met verschillende pariteiten geven een beeld over de mate waarin het contact met het PRRSv vergelijkbaar is voor de zeugen en gelten in de zeugenstapel en leert bijvoorbeeld of er geen PRRS-negatieve subpopulaties zijn.

Daarnaast moet je controleren of er een actieve viruscirculatie is in de zeugenstapel en nagaan of de zeugen het PRRSv tijdens de dracht en/of de kraamhokfase doorgeven aan de biggen.

Naast kennis van de situatie bij de zeugen is het ook belangrijk om het PRRS-infectieverloop bij de vleesvarkens in kaart te brengen. De blootstelling van vleesvarkens aan het PRRSv in de loop van de afmestperiode kan bepaald worden door middel van antistofbepaling bij vleesvarkens op het einde van de afmest.

Stap 3 Bij het opstellen van een controleprogramma is het belangrijk om de mogelijkheden en beperkingen van je productiesysteem op objectieve wijze in kaart te brengen. Voorbeelden van beperkingen zijn het type bedrijf (gesloten, multi-site-bedrijf ...), een hoge varkensdensiteit, verschillende oorsprongsbedrijven, niet *all-in all-out* werken, ...

Externe factoren verhogen het risico op introductie van het PRRS-virus of nieuwe stammen van het PRRS-virus van buiten het bedrijf. Interne risicofactoren bevorderen de verspreiding van het PRRSv binnen het bedrijf. Daarnaast is er een derde klasse risicofactoren die te maken heeft met de kans op verspreiding van het PRRS-virus tussen bedrijven in een bepaalde regio via de lucht (aërosol).

Stap 4 Nadien kan je een bedrijfsspecifiek controleplan opstellen. De voorgaande stappen geven hiervoor de nodige informatie. De actiepunten in het contro-

leplan moeten erop gericht zijn om infectie te voorkomen, immuniteit te maximaliseren en blootstelling te minimaliseren. Bioveiligheid speelt een sleutelrol bij het voorkomen van infecties met het PRRSv en bij het minimaliseren van de kans op blootstelling aan het PRRS-virus. Vaccinatie met levend verzwakte vaccins is het primaire hulpmiddel om immuniteit te maximaliseren en de kans op blootstelling te minimaliseren. Een correcte keuze van het vaccinatietijdstip, waarbij rekening gehouden wordt met de duur van de immuniteitsopbouw en het infectietijdstip, is hierbij belangrijk.

Stap 5 Moet je het controleplan implementeren en de toestand monitoren. Bij de implementatie zijn vaak verschillende personen die op het bedrijf werkzaam zijn betrokken. Goed overleg en duidelijke planning zijn dus noodzakelijk. Via monitoring kan je controleren of het programma correct ingevoerd werd. Een eenvoudig voorbeeld is het regelmatig controleren of de vaccins correct bewaard worden. Daarnaast kan je er de effecten van het programma mee opvolgen en beoordelen of de vooropgestelde verwachtingen werden bereikt. ■

ANTIBIOTICUMREDUCTIE DANKZIJ VACCINATIE

Een recent onderzoek van Aveve Veevoeding in samenwerking met Boehringer Ingelheim ging het effect na van het gebruik van een levend verzwakt PRRS-vaccin om PRDC te controleren op het antibioticumgebruik bij biggen en vleesvarkens. Deze studie liep tussen januari 2012 en juni 2014 op een Belgische varkensbedrijf met 800 batterijplaatsen en 1200 vleesvarkensplaatsen. In 2012 werd enkel gevaccineerd tegen *Mycoplasma hyopneumoniae*, vanaf 2013 kregen de biggen bij aankomst ook een PRRS-vaccinatie. Tot juni 2013 waren er dus nog dieren aanwezig die niet gevaccineerd waren tegen PRRS.

De dagdoseringen per dierjaar, de hoeveelheid actieve stof per varkensplaats per jaar en de antibioticumkost per varkensplaats per jaar werden vergeleken in de perioden voor het onderzoek, tussen januari en juni 2013 en het jaar nadien. In vergelijking met de periode voor vaccinatie daalde de dagdosering na de overgangperiode met 53,9%. Dit kwam overeen met een daling van de antibioticumkost met 45,6% (3,40 euro zakte naar 1,85 euro per varkensplaats per jaar). Peggy: "Alleen al dankzij deze reductie van de medicatiekosten kan je het vaccin inzetten. Bovendien werd naast deze reductie van het antibioticumgebruik ook een verbetering van de productie-resultaten waargenomen."

SAMEN STERK TEGEN PRRS

PRRS is erg moeilijk onder controle te houden, zeker in een varkensdicht gebied. In Hal, een straat in de gemeente Minderhout, ligt het ene varkensbedrijf naast het andere. Door een gezamenlijke aanpak, op initiatief van DGZ en de bedrijfsdierenartsen, gaat men er toch de uitdaging aan. – Anne Vandenbosch

Dierengezondheidszorg Vlaanderen (DGZ) lanceerde eerder dit jaar de Biggenmonitor (zie *Management&Techniek* 6 van 27 maart). “Met deze tool ter ondersteuning van de varkenshouder en zijn bedrijfsdierenarts willen we de rentabiliteit van het varkensbedrijf verhogen door de gezondheidsstatus planmatig te verbeteren”, legt Tamara Vandersmissen van DGZ uit. “Het Sanitair Fonds stelt hiervoor financiële middelen ter beschikking. We gaan uit van het idee dat gezonde biggen leiden naar gezonde vleesvarkens. We leggen dus de nadruk op aanpak van ziekten in de biggenbatterij. Aangezien PRRSv en circovirus (PCV2) een grote economische impact kunnen hebben op de bedrijfsresultaten richten we onze aandacht in eerste instantie op deze virussen.”

Unieke situatie

DGZ werkt hiervoor nauw samen met bedrijfsdierenartsen. Zij begeleiden

immers de varkensbedrijven die deelnemen aan de Biggenmonitor. Daarnaast is het ook de bedoeling dat ze via communicatiegroepen van elkaars ervaringen leren. Tamara: “Filip Van Looveren,

.....
Niet alleen de bioveiligheid per bedrijf zal verbeteren, maar ook die van de hele cluster.
.....

varkensdierenarts bij Aveve Veevoeding, wees ons in dat kader op een unieke situatie in het noorden van de provincie Antwerpen. In 2 aaneensluitende straten in Minderhout, Hal en Blauwbossen, liggen namelijk heel wat varkensbedrijven in een cluster bijeen. Het merendeel van deze varkenshouders is bovendien familie van elkaar. Een ander interessant

gegeven was dat zowat alle bedrijven bij dezelfde dierenartspraktijk DAP Mervet met bedrijfsdierenartsen Paul De Letter en Jürgen Vandenbruaene zijn aangesloten. Naast Filip is ook Bart De Bock, als dierenarts bij Vanden Avenne Veevoeding, nauw bij deze bedrijven betrokken. Het leek ons een interessante uitgangssituatie om in een gezamenlijk project een verlaging van de PRRSv-infectiedruk te realiseren.

Begin dit jaar organiseerden we hierover een infovergadering. Zowat alle varkenshouders kwamen er naartoe. En na de nodige duiding reageerden ze best wel enthousiast. Tien varkenshouders (11 bedrijven) beslisten om aan het project deel te nemen.”

Varkenshouder Tom Mertens (38) is een van hen. “Naast mezelf stapten ook Christ Mertens, Gust Mertens, Dolf Mertens, Bert Mertens, An Sterkens, Jef Huybrechts, Ben Bolckmans, Jos Bolckmans en Steven Rombouts in het project.

Naast de familiebanden kennen sommigen van ons elkaar ook goed van de gezamenlijke tijd bij Groene Kring. Noem het hier gerust een generatiewissel. We zijn het gewoon om veel met elkaar te communiceren, ook over problemen. Dat was alvast een gezonde basis om in dit project te stappen. Bovendien heeft iedereen immers wel eens in mindere of meerdere mate te maken met PRRS op zijn bedrijf." Dierenarts Paul De Letter bevestigt: "Abortus Blauw, zoals PRRS ook nog wel genoemd wordt, is gekend als vruchtbaarheidsprobleem bij de zeugen. Bij de biggen en vleesvarkens uit PRRS zich als een probleem van de luchtwegen. PRRSv zit letterlijk overal. In een clustergebied zoals hier vergroot bovendien de kans dat het virus zich via de lucht verspreidt van het ene bedrijf naar het andere. Ook griep verspreidt zich onder andere via de lucht. In deze cluster met een beperkt aantal varkenshouders en dierenartsen, die allemaal veel contact hebben met elkaar, is dit een erg interessante situatie."

Project Hal

Het eerste doel van 'Project Hal' is de bestaande ziektesituatie in beeld te brengen. "We wensen te weten te komen wat de spreiding is van PRRSv tussen de bedrijven maar ook op de bedrijven zelf en tevens welke stammen er circuleren", legt Tamara uit. "Op vraag van de betrokken dierenartsen werd naast PRRSv en circovirus, die allebei in de Biggenmonitor worden gevolgd, ook griep in het project opgenomen. Bijkomend tegenover de Biggenmonitor brengen we in dit project ook de situatie bij de zeugen en de vleesvarkens in beeld. PRRS-bestrijding kan je echter niet loskoppelen van bioveiligheid. Daarom zorgt DGZ voor de evaluatie van de interne en externe bioveiligheid op het bedrijf en controleren we de effectiviteit van de reiniging en ontsmetting aan de hand van bijkomende staalnamen (BioPunt). Naast de financiële inbreng van het Sanitair Fonds werd voor dit project een financiële ondersteuning bekomen vanwege de farmaceutische firma's MSD Animal Health, Boehringer Ingelheim en Merial." Op de 11 locaties werden in de periode februari-april bloedstalen genomen en gescreend op de 3 virussen. In maart werden de BioPuntbezoeken uitgevoerd om de bioveiligheid van elk bedrijf in kaart te brengen. "DGZ bundelde alle

resultaten. Op basis hiervan maakten we per bedrijf telkens een rapport voor de bedrijfsdierenarts. Hierin formuleren we adviezen en mogelijke verbeterpunten. We gaan ervan uit dat als elk bedrijf in samenwerking met de dierenarts enkele verbeteringen toepast, niet alleen de bioveiligheid en de gezondheidsstatus per bedrijf zal verbeteren, maar ook de bioveiligheid en de gezondheidsstatus in de hele cluster.

In een tweede fase willen we samen met de dierenartsen alle resultaten en adviezen naast elkaar leggen en bekijken of er een gezamenlijke aanpak mogelijk is."

De effectiviteit van reinigen en ontsmetting wordt gecontroleerd aan de hand van hygiëogrammen.

Leren van elkaar

Tom wijst erop dat de varkenshouders zich wel engageren in dit project maar – ondanks hun nauwe banden en samenwerking – in eerste instantie toch anonimiteit wensen over de resultaten. "We beslisten in de voorbereidende vergadering dat de bedrijfsresultaten op anonieme wijze zullen gecommuniceerd worden binnen de groep. Weliswaar sluiten we deze optie niet volledig uit, we willen allemaal immers leren hoe we PRRSv beter kunnen onderdrukken. Iedere varkenshouder zal beamen dat de gezondheidsstatus de belangrijkste factor is van zijn bedrijf. Die is immers gelinkt aan de dagelijkse arbeidsvreugde!

Eind mei komen we trouwens met alle deelnemers opnieuw samen om de algemene resultaten te bespreken. Op dat moment zullen sowieso discussies ontstaan over de bestaande methodes en de verbeterpunten. Dankzij het BioPunt-onderzoek worden onze bedrijven aan een sterkte-zwakke-analyse onderworpen. Daaruit hoop ik al zeker nuttige informatie te halen. Wij boeren hier letterlijk naast elkaar, maar we hebben allemaal een eigen bedrijfsaanpak waarbij er al dan niet dezelfde problemen opduiken. Hoe komt dit? Maar het is ook interessant om te ontdekken hoe ver je kan gaan in een gezamenlijke aanpak van een (ziekte)probleem. Zou iedereen bijvoorbeeld van leverancier veranderen als geadviseerd wordt om PRRS-vrij sperma aan te kopen ...?"

Ook voor de dierenartsen is zo'n gezamenlijk project nieuw. Paul: "Op deze 11 locaties is de huidige aanpak telkens verschillend, op het vlak van vaccinatie zowel als van management en bioveiligheid. Een goede vaccinatiestrategie zonder een correct management werkt trouwens niet. Vandaag geven we op al deze bedrijven een individueel advies naargelang de bedrijfssituatie. Het is een 1 op 1-contact tussen bedrijfsdierenarts en de bedrijfsleider. Dit zou in dit project kunnen evolueren naar een ruimere communicatie tussen de collega's-varkenshouders. Het is immers de bedoeling dat de gezamenlijke ziektedruk daalt door enerzijds te monitoren maar anderzijds door te leren van elkaar."

Verlenging gewenst

"Na de zomer worden deze varkensbedrijven opnieuw gescreend aan de hand van bloedstalen", vervolgt Tamara. "We bekijken welke adviezen ter harte werden genomen, zowel op individuele basis als gezamenlijk. We beseffen echter dat een verlenging van dit project wenselijk is, via de Biggenmonitor of via andere opties. Elk bedrijf volgt immers een eigen aanpak, met een eigen ritme om de verbeterpunten aan te pakken. Het groepsgevoel en de extra begeleiding door de dierenarts werken ongetwijfeld stimulerend, maar sommige adviezen kan je nu eenmaal niet snel realiseren. In een periode van 2 jaar zouden we de trends beter kunnen waarnemen." ■